

*Niet toegeven
aan vooroordelen,
onze menselijkheid
cultiveren*

In dit nummer

- 01 Redactioneel
- 02 11.11.11 - CNCD: voor een rechtvaardig migratiebeleid
- 03 SeTIS, meer dan zomaar een vertaaldienst
- 03 'Waarom ik ervoor gekozen heb om vrijwilliger te worden bij JRS Belgium'
- 04 Bij JRS kan men ook feesten!
- 04 Over deuren

Maurice Liétartstraat, 31/9 - 1150 Brussel

Soedan, nog maar eens

Je kon er in december en januari niet naast kijken: de regering en heel België werden geconfronteerd met de gevolgen van een falend terugkeerbeleid, dat aanleiding gaf tot felle debatten.

Ter herinnering: sinds de zomer 2017 verblijft een groeiend aantal migranten in het Maximiliaanpark te Brussel. Bij verscheidene politieoperaties werden er in september 2017 zowat 160 irregulier verblijvende personen opgepakt, vooral Soedanezen en Eritreeërs. Degenen die geen asiel wilden aanvragen, werden in een gesloten centrum geplaatst. Nog in september kwam er, op vraag van staatssecretaris Theo Francken, een Soedaneese delegatie naar ons land om die mensen te identificeren. Hij vroeg dit dus aan een overheid die sinds decennia willekeurig mensen opsluit en hen systematisch onderwerpt aan mishandeling en marteling.

Volgens de Dienst Vreemdelingenzaken bestond de Soedaneese missie uit experts van Binnenlandse Zaken, die begeleid werden door mensen van de ambassade. Maar hoe kon België weten of er ook geen leden van de beruchte geheime politie in die delegatie zaten? We kunnen enkel maar vaststellen dat de Soedaneese delegatie in contact werd gebracht met de migranten die werden aangehouden vóór er werd nagegaan of ze bescherming nodig hadden, en we betreuren dat er een blind vertrouwen in de delegatie werd gesteld (geen tolken en geen opname van de gesprekken), des te meer dat sommige Soedanezen aangaven dat ze door leden van deze delegatie werden bedreigd.

Negen van de door de delegatie geïdentificeerde Soedanezen werden effectief naar Khartoem gerepatrieerd. Berichten dat meerdere onder hen na hun terugkeer werden mishandeld kon het Commissariaat Generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen naar aanleiding van zijn onderzoek niet bevestigen.

Toch legt het CGVS de vinger in de wonde en beveelt het aan om voortaan een dwingend individueel onderzoek naar het risico bij terugkeer uit te voeren voor een repatriëring in landen zoals Soedan kan plaatsvinden.

Heel dat incident werpt een licht op de donkere kant van het Belgische terugkeerbeleid: de overheid stuurt soms mensen terug naar landen waar de toestand inzake mensenrechten heel slecht is. Ze worden teruggestuurd zonder enige waarborg omtrent hun veiligheid. Er bestaat niet de minste controle op wat die mensen na hun gedwongen terugkeer hebben meegemaakt.

Wij willen ons hier niet uitspreken over het principe het gedwongen terugkeerbeleid, maar we willen minstens dat België niet alleen concrete garanties van de terugkeerlanden eist inzake de veiligheid van de gerepatrieerde personen, maar ook dat het controleert of die garanties daadwerkelijk worden nagekomen.

En wat geldt voor de Soedanezen, is niet minder waar voor alle afgewezen asielzoekers die worden teruggestuurd naar Irak, Afghanistan of Congo. Krachtens het niet-terugrijvingsbeginsel zijn onze bevoegde overheden verplicht voor elke terugkeer een evaluatie te maken van het gevaar voor een ernstige schending van de mensenrechten in het land van bestemming. Dat beginsel is niet voor enige nuancering vatbaar.

Jörg Gebhard
advocacy officer

11.11.11 - CNCD: voor een rechtvaardig migratiebeleid

©UNHCR/Achilleas Zavallis

Tijdens heel het jaar 2017 hebben beide koepelorganisaties die zich om het Zuiden bekommeren (11.11.11 aan Vlaamse kant en CNCD aan Franstalige), campagne gevoerd voor een rechtvaardig migratiebeleid. Het programma van het platform reikt zeker veel verder dan de doelstellingen van JRS, maar we vinden het bemoedigend dat de bezoeken die wij, op onze bescheiden schaal, brengen aan gedetineerden in gesloten centra en aan gezinnen in terugkerwoningen, alsook het vormen van onthaalgemeenschappen, kaderen in een veel bredere beweging die – en dat is een zware opdracht – de bevolking een andere kijk wil geven op migranten en vluchtelingen.

Het platform vraagt op de eerste plaats dat er minder ongelijkheid zou komen, opdat iedereen op waardige wijze zou kunnen leven waar hij wil. Dat houdt bijvoorbeeld in dat de budgetten voor ontwikkelings samenwerking, voor het

bevorderen van duurzame ontwikkeling en voor de strijd tegen de klimaatopwarming behouden blijven en dat de geldtransfers door vreemdelingen in de Europese diaspora naar hun land van herkomst wordt vergemakkelijkt...

Ten tweede zou men, om de door het huidige beleid veroorzaakte menselijke schade te verhelpen, wettelijke en veilige toegangswegen tot het Europese grondgebied moeten organiseren en een einde moeten maken aan het geweld aan de grenzen, opdat iedereen die zijn land wil ontvluchten, daadwerkelijk asiel zou kunnen aanvragen; daarvoor moet men binnen Europa zorgen voor meer solidariteit bij de opvang van mensen die bescherming nodig hebben...

De derde doelstelling heeft meer betrekking op het werk van JRS Belgium, aangezien het gaat om het garanderen van de rechten van de migranten in België. We willen hier de nadruk leggen op de maatregelen die men moet nemen om vrouwen en jongeren beter te beschermen, om de strijd aan te gaan tegen racisme en discriminatie op de arbeidsmarkt en inzake huisvesting en onderwijs, om regularisatiemogelijkheden te bieden aan wie hier illegaal verblijft en, *last but not least*, om de rechten van de gedetineerden in gesloten centra beter te verzekeren: geen kwetsbare personen, kinderen en asielzoekers opsluiten; een onafhankelijke controle uitvoeren op de detentievoorwaarden; een automatische gerechtelijke controle op detentie instellen...

De vierde doelstelling ten slotte heeft betrekking op die zo belangrijke menselijke aangelegenheid die het taalgebruik is: met respect en op een correcte manier spreken over migratie: juiste cijfers geven, vooroordelen bestrijden en geen ontmenselijkende metaforen gebruiken zoals 'invasie', 'golf', 'tsunami'.

*Xavier Dijon, S.J
medewerker JRS Belgium*

SeTIS, meer dan zomaar een vertaaldienst

38 talen, 51 tolken, 30.000 vertaalaanvragen per jaar... SeTIS Bruxelles is een echte internationale bijenkorf¹. Die vereniging levert tolkdiensten om de communicatie te vergemakkelijken tussen de medewerkers uit de non-profitsector en een buitenlandse bevolkingsgroep die weinig of geen Frans kent.

JRS Belgium is een partner – en zelfs een stichtend lid – van SeTIS vanaf het begin in 2010, het jaar waarin de tolkdienst zelfstandig werd ten aanzien van CIRE². Wij doen geregeld een beroep op die vereniging, aangezien het werk van de tolken ons in staat stelt correct te communiceren met de vreemdelingen die wij begeleiden in een gesloten centrum of een terugkerhuis. Het komt immers niet zelden voor dat sommige van die mensen enkel hun eigen taal beheersen, terwijl onze bezoekers dan wel meertalig kunnen zijn, maar toch geen Urdu, Kurmanci of Albanees kennen...

Maar taal is niet alles. *'De culturele bagage van onze tolken is een van onze sterke punten, aldus Nicolas Bruwier, die bij SeTIS verantwoordelijk is voor de externe relaties. De meeste van hen zijn zelf immigranten en/of ballingen en hebben zelf het integratietraject bij ons afgelegd.'* Het is dus duidelijk hoe belangrijk ons partnerschap met

SeTIS is, om onze doelgroep goed te kunnen verstaan en te helpen.

Sedert 2015 heeft SeTIS de zaken anders moeten aanpakken. Na de afschaffing van de federale subsidies moesten andere financieringsbronnen worden gezocht en moest er meer aan interne vorming worden gedaan. *'We bevinden ons in een proces om een deel*

van onze collega's te laten erkennen als burgerschapsbegeleiders voor nieuwkomers,' legt Nicolas Bruwier uit. Door de verharding op het terrein is er ook een toename van prestaties in de geestelijke gezondheidssector voor de tolken, die worden geconfronteerd met de steeds pijnlijker wordende ervaringen van veel vreemdelingen. Men ziet ook een toename van gezinnen met kinderen en van niet-begeleide minderjarigen, wat dan weer meer interventies in scholen met zich meebrengt. En er staan de begeleiders van vluchtelingen en gedwongen migranten nog meer nieuwe uitdagingen te wachten.

*Milena Merlino
communicatieverantwoordelijke*

©Tewodros Merawi

'Waarom ik ervoor gekozen heb om vrijwilliger te worden bij JRS Belgium'

Bénédicte Bosmans maakt deel uit van het coördinatie team van het project Up Together. Sinds juni 2017 zet ze zich een halve dag per week in als vrijwilliger bij JRS en werkt ze mee aan de coördinatie van de lokale netwerken van gastvrijheid voor migranten.

Ik ben 31 jaar en werk als studentenpastor in de Universitaire Parochie van de KU Leuven. Ik heb mij bij JRS aangemeld omdat de vluchtelingenproblematiek mij nauw aan het hart ligt. Ik kwam hier voor het eerst mee in aanraking in Manchester (VK), waar ik werkte in een organisatie die zich inzet voor asielzoekers van wie de asielaanvraag geweigerd werd. Het contact met deze mensen raakte me diep. Na twee jaar, terug in België, merkte ik hoe sterk deze ervaring mij veranderd had en hoeveel ik het contact met hen miste. De asielaanvragen namen toen net sterk toe in België. Dat versterkte

voor mij het gevoel iets met deze ervaring te moeten doen.

Ik ben telkens weer verontwaardigd als ik zie hoe onze samenleving deze mensen behandelt. Zijn zij niet evenveel mens als jij en ik, evenveel drager van dat beeld van God? In die twee jaar heb ik van deze mensen meer geleerd dan ooit tevoren. Ik zag een veerkracht, levenswijsheid, geloof en warmte die ik nooit eerder ervoer. Ik voelde dat ik in dat contact telkens weer een beetje meer mens werd.

Bij JRS krijg ik de mogelijkheid om dat contact levend te houden. Elke week is voor mij een herinnering, een uitnodiging om me niet terug te trekken in mijn 'comfortabele' positie, maar ook aandacht te hebben voor mensen aan de rand van onze samenleving. Ik koos voor JRS omdat zij deze organisatie zich net

bewust voor deze mensen engageert. De ignatiane inspiratie van de organisatie was daarbij een pluspunt.

Mijn werk bestaat erin de knowhow over de verschillende netwerken heen te verzamelen en door te geven, het databestand bij te houden, rolomschrijvingen op te stellen, documenten te vertalen en de verdere ontwikkeling van het project mee uit te denken.

Ik apprecieer enorm dat ik vanaf het begin werd aangemoedigd om mee te denken rond de werking van het project en om hier met mijn talenten aan bij te dragen. Het is ook heel mooi om nieuws te krijgen uit de netwerken en de successen daar mee te kunnen vieren. Ten slotte is het echt een voorrecht om deel te mogen uitmaken van zo'n warm, geëngageerd en bewogen team.'

En als u ook eens vrijwilliger voor JRS Belgium zou worden?

Hebt u weinig vrije tijd, maar wilt u toch meewerken aan een project met veel menselijke rijkdom? JRS Belgium zoekt vrijwilligers voor diverse taken: vertaling (Nederlands - Frans - Engels), verbeteren van onze database, communicatie, grafische vormgeving, fondsenwerving, ... We zoeken trouwens ook altijd bezoekers voor de gesloten centra en begeleiders voor wie wordt opgevangen door het Up Together-project. Hebt u belangstelling? Neem dan met ons contact op via het nummer 02/738 08 18 of stuur een e mail naar Baudouin Van Overstraeten: directeur@jrsbelgium.org

Bij JRS kan men ook feesten!

Op zaterdag 27 januari was het feest bij JRS. Het team van vaste medewerkers nodigde de vrijwilligers, migranten en sympathisanten uit voor een gezellig samenzijn. Ongeveer tachtig mensen gingen op de uitnodiging in. Op het programma: een geïmproviseerd koor, een buffet met dingen die de deelnemers zelf meebrachten, een levende bibliotheek waar je in kleine groepjes kon luisteren naar een getuigenis en van gedachten wisselen over een specifiek thema... En vooral: de gezelligheid en de vreugde van het samenzijn.

Over deuren

In het gesloten centrum van Brugge slapen de mensen in slaapzalen met een tiental personen per zaal. Ze worden er 's avonds om 22 uur opgesloten en om 7 uur 's morgens gaat de deur van de slaapzaal open.

Een man vertelt:

'Ik lig de hele nacht wakker, kijk naar de klok, lig te woelen in mijn bed. Soms sta ik op en ga gewoon voor de gesloten deur staan. Ook al is het nog maar 5 uur 's morgens. Ik blijf daar gewoon staan, wachtend tot de bewaker de deur komt openmaken. Ik weet dat het geen zin heeft. Ik weet dat de deur hierdoor geen minuut vroeger zal opengaan. Ik weet dat ik beter gewoon nog

wat op mijn bed zou gaan liggen. Maar ik moet daar gaan staan...

Wanneer de bewaker de deur dan openmaakt, ben ik als eerste buiten. De bewaker vraagt me dan waarom ik daar sta en ik kan het niet uitleggen. Het ergste is als een bewaker een paar minuten te laat komt. Ik wéét dat dit kan gebeuren en op zich is dat niet erg. Maar voor mij zijn dat zenuwslopende minuten...'

*Griet Demeestere
geaccrediteerd bezoeker*

Ik ben klaar met mijn gesprekken en wil naar de volgende zaal gaan, maar de deur is op slot. Terwijl ik met de deurkruk in de hand sta, zegt een gedetineerde glimlachend: 'Mijnheer, u bent hier in een gesloten centrum.'

*Pieter-Paul Lembrechts, S.J.
geaccrediteerd bezoeker*

DOE EEN GIFT

IBAN : BE40 5230 8069 3163 - BIC : TRIOBEBB

Voor een fiscaal attest (vanaf 40€) kunt u storten op de rekening van Caritas International vzw, Liefdadigheidsstraat 43, 1210 Brussel

IBAN: BE88 0000 0000 4141
BIC: BPOT BEB1, onder vermelding van "P168JRS"

Jesuit Refugee Service Belgium vzw
Maurice Liéartstraat 31/9
1150 Brussel

Tel +32 2 738 08 18
Fax +32 2 738 08 16
info@jrsbelgium.org

www.jrsbelgium.org